

GMINA DĄBRÓWKA

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY ZA ROK 2024
ORAZ POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY**

GOPS
Dąbrówka

Dąbrówka, marzec 2025

I. UREGULOWANIA PRAWNE

Zgodnie z art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49), wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Do zadań własnych gminy w myśl art. 176 powyższej ustawy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie:
 - a) do dnia 31 stycznia danego roku - za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b) do dnia 31 lipca danego roku - za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

II. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ ORAZ GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2024-2026

1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny

Gminny Program Wspierania Rodziny został przyjęty Uchwałą Nr LVII.502.2023 Rady Gminy Dąbrówka z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026.

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce.

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w Gminie Dąbrówka, poprzez podejmowanie działań sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Realizowane w ramach Programu zadania koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią pełni praw opiekuńczych. Praca z rodziną powinna być połączona z jej własną aktywnością. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloprotymowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej

prawidłowe funkcjonowanie. Stąd podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Do celu głównego w ramach dokumentu Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lat 2024-2026 przyporządkowano cele szczegółowe oraz kierunki działań do celów operacyjnych, umożliwiające realizację założeń dokumentu wraz z odpowiednimi wskaźnikami.

DZIAŁANIA WRAZ Z WSKAŹNIKAMI ICH REALIZACJI				
Lp.	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Termin	Stopień osiągnięcia wskaźnika w okresie objętym sprawozdaniem – 2024 rok
1	Diagnozowanie problemów rodziny i dziecka na terenie gminy Dąbrówka	liczba dzieci na terenie gminy w wieku do 18 roku życia	CAŁY ROK	1855 (0-17 wiek, dane USC)
		liczba rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej	CAŁY ROK	183
		liczba rodzin z dziećmi korzystających z systemu pomocy społecznej (w tym rodziny wielodzietne, niepełne)	CAŁY ROK	58
2	Prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	CAŁY ROK	333
		liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	CAŁY ROK	15
		liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z problemami opiekuńczo - wychowawczymi i związanymi z prowadzeniem gospodarstwa domowego	CAŁY ROK	19
3	Monitorowanie sytuacji rodzin, zwłaszcza niewydolnych w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, uzależnionych, stosujących przemoc	liczba rodzin z dziećmi objętych nadzorem kuratora sądowego	CAŁY ROK	36
4	Podejmowanie działań w środowisku, praca socjalna z rodzinami w kryzysie, inicjowanie interwencji w uzasadnionych przypadkach	liczba rodzin objętych wsparciem w ramach pracy socjalnej	CAŁY ROK	181
5	Praca socjalna i praca asystenta rodziny z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w celu ich powrotu do rodziny	liczba rodzin biologicznych z którymi pracował asystent rodziny	CAŁY ROK	1
6	Opracowanie planu pomocy dostosowanego do	liczba spotkań asystenta rodziny i pracowników socjalnych w okresowej ocenie sytuacji dziecka, której dokonuje organizator pieczy zastępczej	CAŁY ROK	pracownicy socjalni - 3 asystent rodziny -1

	indywidualnych problemów i potrzeb rodziny	liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodzin	CAŁY ROK	14
7	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym	liczba informacji, ulotek	CAŁY ROK	3 ulotki 1 plakat zakładka na stronie UG "przeciwdziałanie przemocy" i „Punkt Konsultacyjno- Informacyjny”
8	Współpraca z wszystkimi instytucjami i organizacjami mającymi na celu pomoc rodzinie i dziecku	liczba rodzin objętych wsparciem w ramach stypendiów socjalnych	CAŁY ROK	3
		liczba rodzin objęta wsparciem przez organizacje pozarządowe	CAŁY ROK	4
9	Organizowanie konsultacji i mediacji rodzinnych oraz poradnictwa specjalistycznego: rodzinnego, prawnego i psychologicznego na terenie gminy Dąbrowka	liczba rodziców biorących udział w warsztatach dotyczących podniesienia kompetencji wychowawczych, trening kompetencji społecznych, inne	CAŁY ROK	81
		liczba rodzin objętych wsparciem w ramach Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego	CAŁY ROK	poradnictwo: -psychologiczne- 45 - przeciwdziałania przemocy -27 - konsultant ds. uzależnień- 14
		liczba udzielonych konsultacji w ramach Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego	CAŁY ROK	poradnictwo: -psychologiczne- 195; - przeciwdziałania przemocy -152 - konsultant ds. uzależnień- 132
10	Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego - świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, kół zainteresowań	liczba grup wsparcia dla rodziców (m.in. problemy wychowawcze, przemoc, uzależnienia)	CAŁY ROK	0
11	Dożywianie dzieci w szkołach, przedszkolach i innych placówkach	liczba dzieci objętych dożywianiem w placówkach oświatowych	CAŁY ROK	24
12	Organizowanie czasu wolnego, wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży	liczba dzieci objętych programem profilaktycznym w ramach organizacji wypoczynku letniego i zimowego	CAŁY ROK	52
13	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez pomoc materialną, udział w projektach i zajęciach dodatkowych	ilość placówek realizujących programy korekcyjno-kompensacyjne	CAŁY ROK	4
14	Realizowanie przez placówki oświatowe programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno - wychowawczych	liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców, dzieci i młodzieży	CAŁY ROK	5

	przeciwdziałających patologiom społecznym i uzależnieniom	liczba uczestników programów profilaktyczno-educacyjnych	CAŁY ROK	1104
15	Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	wydatki poniesione z tytułu pobytu dziecka w pieczy zastępczej	CAŁY ROK	85 191,20 zł
		liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	CAŁY ROK	10 (liczba nie uwzględnia dzieci umieszczonych w pieczy przed rokiem 2012)
16	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych jak i rodzinie, w której u dziecka zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu wsparcia i pomocy asystenta rodziny	ilość jednorazowych świadczeń "za życiem"	CAŁY ROK	3
		liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	CAŁY ROK	0
17	Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych za pomocą rodzin wspierających (zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami)	ilość rodzin wspierających	CAŁY ROK	0
18	Szkolenia dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych	liczba szkoleń, spotkań, konferencji, superwizji służących podniesieniu kwalifikacji pracowników socjalnych, asystentów rodziny i osób zawodowo związanych z pracą w rodzinie	CAŁY ROK	17 (14 -szkolenia prac. socjalni; 1- konsultacje psychologiczne; 1 – superwizja, 1 - spotkanie dotyczące rodzicielstwa zastępczego)
19	Podejmowanie działań zapobiegających zjawiskom przemocy domowej i uzależnieniom	liczba spotkań dotyczących edukacji dotyczącej przeciwdziałania przemocy	CAŁY ROK	4 (Konferencja "Przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci - Dąbrówka 2024; 3 x W. Zychnowska (wywiady profilaktyczne)
		liczba dzieci w rodzinach uwięzionych w przemoc domową	CAŁY ROK	23
		liczba akcji poprawiających bezpieczeństwo dzieci i młodzieży, przeciwdziałających przestępstwom, radzenia sobie z przemocą w grupach rówieśniczych, w rodzinie, cyberprzemoc	CAŁY ROK	3 ("Widoczni Bezpieczni"; Lekcja prawa w Sądzie; Warsztaty profilaktyczne Agresja i przemoc rówieśnicza W. Zychnowska)

		liczba rodzin w których jest prowadzona Procedura „Niebieskie Karty”	CAŁY ROK	27
20	Propagowanie zdrowego stylu życia i realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych	liczba spotkań międzypokoleniowych, festynów rodzinnych i innych wzmacniających więzi rodzinne	CAŁY ROK	1 (Piknik Rodzinny sierpień 2024 r.)

2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

Asystent rodziny zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbrówce prowadził w 2024 roku samokształcenie podnosząc swoje kwalifikacje i umiejętności pracy z rodzinami, m.in. korzystał z konsultacji psychologicznych i specjalistycznych z zakresu przemocy domowej. Jednocześnie asystent rodziny brał udział w superwizji indywidualnej i grupowej w formie stacjonarnej z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, która ma na celu podnoszenie jakości pracy, radzenie sobie z trudnymi sytuacjami oraz zapobieganie wypaleniu zawodowemu. Superwizja polegała na regularnych spotkaniach z doświadczonym superwizorem, który pomagał analizować przypadki i rozwijać kompetencje. Superwizja była realizowana bezpłatnie na zlecenie Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej.

3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce w ramach realizacji tego zadania w 2024 roku zatrudniał jednego asystenta rodziny, który obejmował wsparciem 14 rodzin w których zamieszkiwało 28 dzieci.

Pracę z rodziną asystent rodziny prowadził za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem z uwzględnieniem trudności rodziny, zasobów oraz możliwości wsparcia zewnętrznego. Wspieranie rodzin polegało przede wszystkim na pracy w poznaniu zasobów jakimi dysponuje rodzina oraz pomocy w radzeniu sobie w przyszłości z podobnymi trudnościami z jakimi zmagają się i będą spotykać w codziennym funkcjonowaniu. Praca asystenta polegała na zdiagnozowaniu, przy wsparciu pracownika socjalnego, sytuacji rodziny pod kątem problemów i potrzeb, a następnie wraz z rodziną i pracownikiem socjalnym opracowaniu planu pracy z rodziną.

Asystenturą rodzinną w pierwszej kolejności objęto rodziny, przejawiające największe trudności w prawidłowej opiece i wychowaniu dzieci, a tym samym zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. W przypadku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej podjęto pracę z jedną rodziną biologiczną, mającą na celu powrót dziecka do rodziny.

Podstawowe problemy, z którymi borykają się wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny, to bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, czy niezaradność życiowa w wielu dziedzinach m.in. załatwianie spraw urzędowych, kontaktowanie się ze szkołą, instytucjami, nieumiejętność rozwiązywania konfliktów rodzinnych, problemy edukacyjne i adaptacyjne dzieci, uzależnienia czy przemoc domowa.

Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców i dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie stwierdzić, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły zamierzone efekty.

Zadaniowy czas pracy asystenta rodziny umożliwia intensyfikację i indywidualizację pracy z rodzinami. Asystent uczył ekonomicznego gospodarowania budżetem domowym, wypełniania obowiązków związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego, utrzymania czystości, oraz dbania o higienę osobistą członków rodziny, załatwiania spraw urzędowych, komunikowania się z placówkami opieki zdrowotnej, placówkami oświatowymi i

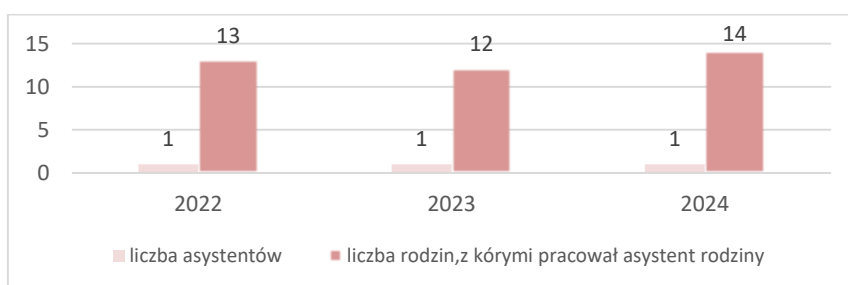
innymi instytucjami, motywował do podjęcia terapii uzależnień, poszukiwania pracy lub uzyskania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Asystent wspierał w podnoszeniu poziomu umiejętności wychowawczych, motywował do podjęcia aktywizacji zawodowej, społecznej i podejmował wiele innych działań na rzecz rodziny. Pomagał w sporządzaniu pism, wniosków i podań. Zachęcał i uświadamiał rodzinom korzyści z uzyskania wsparcia w placówkach i instytucjach, działających na rzecz dziecka i rodziny.

W związku z szerokim zakresem działania asystent rodziny współpracował w 2024 roku między innymi z:

- pracownikami socjalnymi – analizowanie sytuacji dziecka i rodziny, opracowania planu pracy z rodziną, zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny, prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem – wizyty w środowisku,
- sądem, kuratorami, policją poprzez wspólne wyjścia w środowisko, wymianę posiadanych informacji, szukanie rozwiązań trudnych sytuacji, sprawdzenie funkcjonowania rodzin oraz bezpieczeństwa dzieci w godzinach popołudniowych i wieczornych;
- PCPR – wspólnie z koordynatorem pieczy zastępczej opracowano i realizowano plan pracy z rodziną biologiczną w celu umożliwienia powrotu dziecka z rodziny zastępczej do rodziny biologicznej;
- Pedagogami, psychologami i innymi pracownikami oświaty w celu wymiany spostrzeżeń, dotyczących niepokojących zachowań dzieci w szkole;
- placówkami służby zdrowia poprzez zapewnienie kontaktu z pediatrą, monitorowanie prawidłowego rozwoju dzieci, w szczególności tych najmłodszych, które nie znajdują się pod opieką instytucji typu przedszkole i szkoła;
- Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie niesienia pomocy rodzinom z problemem przemocy domowej;
- Fundacją Korale w zakresie motywowania do udziału w warsztatach podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców;
- Poradnią pedagogiczno-psychologiczną.

Asystent rodziny jest zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbrowce od 2013 roku. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Asystenci rodziny oraz rodziny objęte ich wsparciem na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny utrzymuje się na podobnym poziomie i wynosi odpowiednio w 2022 roku 13 rodzin, w 2023 roku 12 rodzin, zaś w 2024 roku 14 rodzin. W roku 2024 asystent rodziny zakończył pracę z 5 rodzinami. W 4 rodzinach nastąpiło to ze względu na osiągnięcie celów, na skutek działań asystenta rodziny, które doprowadziły do wypracowania i utrwalenia zachowań mających wpływ na poprawę funkcjonowania rodziny jak również wzmocnienia więzi rodzinnych. Wspólnie podjęte działania przyczyniły się do tego, że rodzina zdobyła umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Natomiast w 1 rodzinie asystent rodziny zakończył pracę ze względu na brak współpracy rodziny w kierunku zmiany sytuacji życiowej.

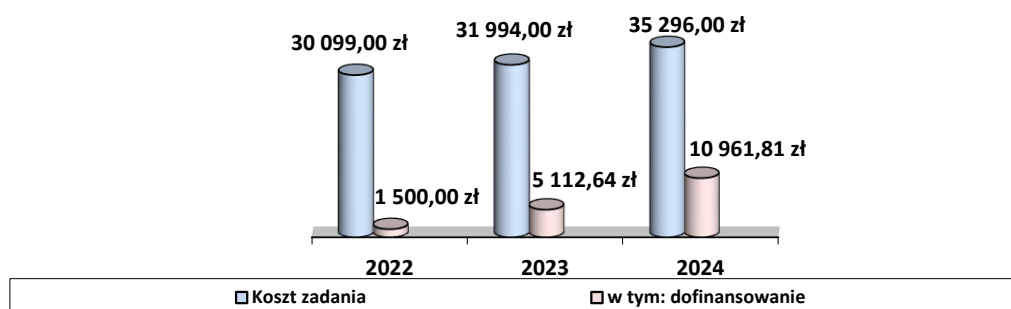
Praca asystenta rodziny z rodzinami pozwoliła zaobserwować zmianę poziomu motywacji klientów do podejmowania działań zmierzających do poprawy ich sytuacji życiowej. Zauważalne stało się zmniejszenie

poczucia osamotnienia i bezsilności u rodzin, zwiększenie koncentracji na przyszłości i przekonanie o kształtowaniu jej poprzez własne decyzje. Nastąpił wzrost wiary członków rodziny w możliwość przełamania trudności, często przekazywanych między-pokoleniowo oraz w budowanie nowych modeli rodziny, kształtujących wyższą jakość życia. Dzięki metodycznemu działaniu asystenta rodziny: modelowaniu i komplementowaniu oraz poszukiwaniu zasobów u członków rodzin nastąpił wzrost ich poczucia własnej wartości oraz skuteczności w działaniu. Podmiotowe podejście do podopiecznych, tj. umożliwienie rodzinom uczestniczenia w procesie pomocowym (współdecydowanie oraz współdziałanie) pozwoliło poszczególnym osobom zbudować wyższe poczucie własnej wartości i osiągnąć samodzielność. Wśród wielu członków rodzin doszło do zmiany postawy wobec instytucji pomocy społecznej – przekierunkowania z nastawienia roszczeniowego na własną aktywność i samodzielne poszukiwanie rozwiązań.

W wyniku zaangażowania przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych oraz innych służb w pracę na rzecz rodziny nastąpiło propagowanie modelu pracy interdyscyplinarnej i wzmocnienie umiejętności współpracy służb pomocowych. Należy podkreślić, że idea pracy asystenta rodziny oraz pracowników socjalnych zakłada, iż w pracy z dzieckiem i rodziną w pierwszej kolejności zabezpieczane są potrzeby dziecka, których realizacja wpływa na jego harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową. Efektem pracy socjalno-wychowawczej z rodziną jest nabywanie przez nią samodzielności życiowej, tj. poczucia sprawstwa, umiejętności definiowania problemów i znajdowania ich rozwiązań. Rodziny objęte wsparciem w postaci asystenta rodziny stopniowo - jedne rodziny szybciej inne wolniej przyswajają styl życia zgodny z obowiązującymi normami społecznymi, które są powszechnie uznane za bezpieczne i optymalne dla rozwoju dziecka.

Wobec braku rodzin wspierających asystent rodziny we własnym zakresie tworzy na potrzeby rodzin sieć osób chętnych do udzielenia pomocy (osoby spokrewnione i zaprzyjaźnione). Ma to szczególne znaczenie w sytuacjach kryzysowych, gdy np. rodzice w związku z nadużywaniem alkoholu nie mogą zapewnić dzieciom należytej opieki.

Wydatki na wynagrodzenie asystenta rodziny wraz pochodnymi w latach 2022 - 2024 pochodziły ze środków resortowych i środków własnych gminy i stanowiły kwotę w 2022 r. – 30 099,00 zł; 2023 r. – 31 994,00 zł; 2024 r. – 35 296,00 zł) w tym: (1 500,00 zł – 2022 r.; 5 112,64 zł – 2023 r.; 10 961,81 zł – 2024 r. środki resortowe na realizację Programu „Asystent rodziny”).

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

Zgodnie z zapisami zawartymi w art. 29-31 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej, z którą gmina zawiera umowę o zwrot kosztów związanych z udzieleniem pomocy. W Gminie Dąbrówka nie zrekrutowano i nie funkcjonuje rodzina wspierająca. Rolę rodzin wspierających wypełnia z pełnym zaangażowaniem asystent rodziny.

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;

Placówki wsparcia dziennego mogą być zgodnie z art. 24 ustawy prowadzone w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
- specjalistycznej;
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Na terenie Gminy Dąbrówka w 2024 roku nie funkcjonowały placówki wsparcia dziennego dla dzieci, w rozumieniu zapisów ustawy.

4) finansowanie:

a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

W 2024 roku rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych otrzymywały wsparcie asystenta rodziny, który posiadał odpowiednie i zgodne z wymogami ustawy wykształcenie.

b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające

Nie poniesiono żadnych kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające.

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza może być sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka. Instytucjonalna piecza zastępcza to: placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne oraz interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

W sytuacji, gdy rodzice nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci Sąd Rodzinny decyduje o potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzicom dziecka, o których mowa w przepisach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Sąd może zarządzić umieszczenie małoletniego w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo w instytucjonalnej pieczy określonych w przepisach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej albo zarządzić umieszczenie małoletniego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno – opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Na podstawie informacji z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie wynika, iż z terenu gminy Dąbrówka w 2024 roku, 10 dzieci (narastająco) przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej, w tym: 5 w spokrewnionych rodzinach zastępczych, 3 w niezawodowych rodzinach zastępczych oraz 2 dzieci przebywało w rodzinnym domu dziecka.

Wykaz dzieci z terenu Gminy Dąbrówka w rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku

Lp.	Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1	Spokrewniona	4	5
2	Niezawodowa	3	3
3	Rodzinny Dom Dziecka	1	2
	RAZEM	8	10*

Źródło: Informacja PCPR.

*liczba nie uwzględnia dzieci umieszczonych w pieczy przed rokiem 2012

Rodzicielstwo zastępcze to niezwykle ważna forma pomocy dzieciom, które z różnych przyczyn nie mogą wychowywać się w swoich rodzinach biologicznych. W naszej gminie i powiecie wciąż brakuje rodzin zastępczych, które mogłyby zapewnić dzieciom ciepły, bezpieczny dom oraz wsparcie emocjonalne, a jest to szansa na stworzenie dzieciom lepszej przyszłości i nadanie ich życiu stabilności. Uwzględniając powyższe na terenie

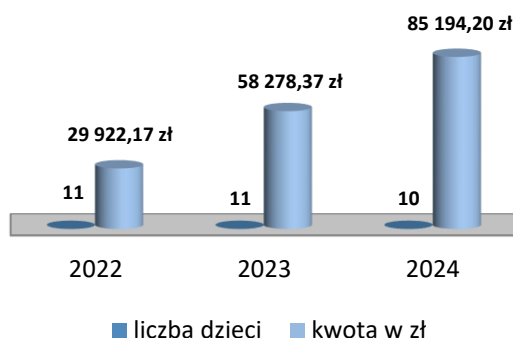
powiatu podejmowane są działania zmierzające do zmiany aktualnej sytuacji w temacie rodzicielstwa zastępczego. We wrześniu 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie zorganizowało spotkanie dotyczące rodzicielstwa zastępczego "Piecza zastępcza w Powiecie Wołomińskim - wyzwania i potrzeby stojące przed samorządem lokalnym" w którym brał udział przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowce.

Analizując całościowo problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na terenie Gminy Dąbrowka wskazać należy, że problem jest widoczny. Dlatego tak bardzo istotne jest podjęcie stosownych rozwiązań, które będzie miało na celu zapobieganie rozszerzaniu się problemu jak również jego systematycznemu niwelowaniu. Udzielenie pomocy nie powinno ograniczać się tylko do sytuacji kryzysowych. Należy podejmować działania o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym. Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Poniższy wykres przedstawia ilość dzieci przebywającej w pieczy zastępczej oraz koszty z tym związane w latach 2022 – 2024.

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Na podstawie powyższego wykresu na przestrzeni ostatnich trzech lat widoczny jest znaczny wzrost wydatków gminy związanych z pobytem w pieczy zastępczej. Powyższe spowodowane jest m.in. wzrostem kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej, zmianami w systemie pieczy zastępczej (wzrost minimalnych stawek wynagrodzenia dla rodzin zastępczych), dodatkowo wskazać należy, że im dłużej dziecko przebywa w pieczy zastępczej, tym udział w kosztach pobytu jest wyższy (50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej).

6) sporządzanie, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3

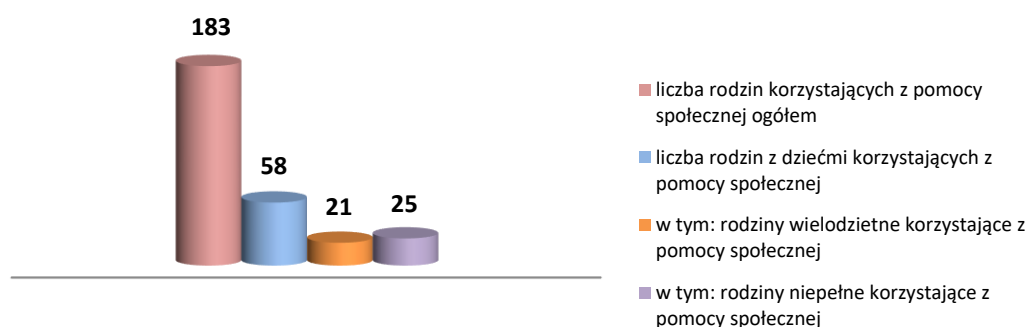
Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za okres od 1 stycznia do 30 czerwca oraz od 1 lipca do 31 grudnia 2024 r., sporządzone na podstawie rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zostały przekazane zgodnie z wymaganymi terminami.

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy

Asystent rodziny we współpracy z pracownikami socjalnymi Ośrodka na bieżąco monitorują sytuację dziecka z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Współpracują w tym zakresie również z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi, Zespołem Interdyscyplinarnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Fundacją Korale, Powiślańskim Towarzystwem Społecznym oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny. Asystent rodziny i pracownicy socjalnie informowali rodziców, gdzie mogą uzyskać pomoc specjalistów w rozwiązywaniu trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych zarówno na terenie Gminy Dąbrówka jak i poza nią.

Pracownicy socjalni Ośrodka systematycznie podejmowali działania w środowisku lokalnym i rodzinnym nad rozeznaniem i diagnozą potrzeb społecznych rodzin. Na bieżąco prowadzona była praca socjalna mająca na celu pomóc osobom i rodzinom wzmacniać lub odzyskać zdolność do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Trafnie postawiona diagnoza jest niezbędna do podjęcia decyzji, objęcia rodziny właściwą formą pomocy, mającą na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny. Pracownicy socjalni poprzez swoje działania przyczyniali się do pozytywnej zmiany osób i rodzin, służyli pomocą w sytuacjach nagłych i kryzysowych, prowadzili również szeroko rozumianą profilaktykę. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni udzielali poradnictwa socjalnego, rodzinnego, pomagali skompletować dokumenty o przyznanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego, zarejestrowania do specjalisty, lekarza, załatwieniu spraw urzędowych i podejmowali wiele innych działań wspierających rodzinę.

Rodziny z dziećmi, rodziny niepełne i wielodzietne w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2024 roku.

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03 za 2024 rok.

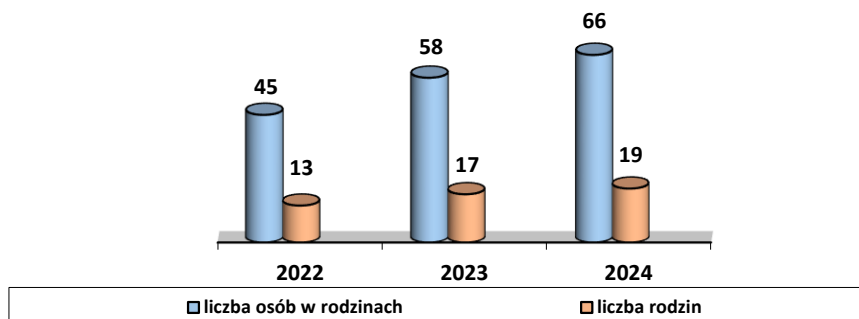
W 2024 roku 183 rodziny zostały objęte pomocą społeczną, w tym 58 rodzin z dziećmi. Spośród wszystkich rodzin z dziećmi 21 stanowiły rodziny wielodzietne oraz 25 rodziny niepełne. Ze wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną w 181 rodzinach realizowano pracę socjalną, zaś 78 rodzin otrzymało wsparcie w ramach decyzji administracyjnych.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat ilość rodzin, w których występuje problem bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego ulegała wahaniom. W 2022 roku w 13 rodzinach zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, w 2023 roku - 17 rodzin zaś w 2024 roku ilość rodzin z tym problemem wyniosła 19. Rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi stanowią znaczną część rodzin korzystających z pomocy społecznej na terenie gminy Dąbrówka. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowywaniu dzieci dodatkowo łączy się z różnymi problemami: uzależnienia, przemocy domowej, bezrobocia oraz związanego z tym ubóstwa, rodziny niepełnej lub wielodzietnej, zaburzeniem równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych oraz trudnościami w pełnieniu ról społecznych i rodzicielskich. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością zabezpieczenia dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia w pieczy zastępczej.

Ponadto, występujące w rodzinie problemy często są złożone i ich rozwiązanie wymaga interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania i wsparcia, w tym w szczególności przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, psychologów, policję, kuratorów sądowych, a w razie potrzeby przez asystentów rodziny.

Problem bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w latach 2022-2024

Źródło: Sprawozdanie MRPiPS-03 za 2024 rok.

Do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, które nie potrafiły poradzić sobie w przezwyciężeniu trudnej sytuacji w jakiej się znalazły, wykorzystując swoje własne zasoby, kierowany był asystent rodziny.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i pomocy specjalistycznej może powodować wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Diagnozowanie, zarówno problemów z jakimi borykają się rodziny w Gminie Dąbrówka, jak i posiadanych zasobów pozwala na wskazanie form pomocy dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość posiadanego potencjału oraz rodzaju i dostępności usług daje możliwość formułowania celów i zadań stanowiących spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Uwzględniając powyższe Ośrodek nawiązał m.in. współpracę z Fundacją Korale, której głównym celem jest praca z rodzinami dotkniętymi kryzysem i dysfunkcją. W/w Fundacja, prowadzi autorski program „Odzyskać dziecko”, specjalizuje się w diagnozie systemów rodzinnych i w planowaniu oddziaływań mających na celu uruchomienie zmian i nabycie przez rodziców takich umiejętności, aby mogli odzyskać swoje dzieci z placówek, rodzin zastępczych lub innych i utrzymać je w bezpiecznych domach. W 2024 roku w ramach współpracy z Fundacją dla mieszkańców z terenu gminy Dąbrówka zorganizowane zostały warsztaty umiejętności wychowawczych skierowane do rodziców zainteresowanych poprawieniem swoich umiejętności i wiedzy w zakresie wychowywania dzieci oraz warsztaty umiejętności społecznych dla dzieci. Znajomość posiadanego potencjału oraz rodzaju i dostępności usług daje możliwość formułowania celów i zadań stanowiących spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

W 2024 roku, we współpracy z Fundacją Korale, dla mieszkańców gminy Dąbrówka zorganizowano cykl warsztatów i szkoleń wspierających rodziców w wychowywaniu dzieci oraz budowaniu bezpiecznych relacji w rodzinie.

1. **„Bezpieczny Dom”** (jednodniowe szkolenie). Spotkanie prowadzone przez psychologa Fundacji Korale, podczas którego uczestnicy mogli dowiedzieć się, jak funkcjonuje system pomocy, jakie warunki należy spełnić, aby odzyskać dziecko, jak postępować w procesie odzyskiwania dzieci oraz gdzie szukać wsparcia.
2. **„Bezpieczeństwo, więzi, relacje i rozwój”** szkolenie dla rodziców dzieci młodszych (szkolenie dwudniowe). Szkolenie poświęcone wzmocnieniu więzi z dziećmi, ich stymulacji rozwojowej oraz dbaniu o ich bezpieczeństwo i zdrowie. Poruszano także temat reakcji dziecka po okresie rozłąki i sposobów radzenia sobie z tymi sytuacjami.
3. **Mediacje z nastolatkiem – droga do dojrzałości i odpowiedzialności**, szkolenie dla rodziców dzieci nastoletnich. Podczas szkolenia uczestnicy poznali rozwojowe i dysfunkcyjne zachowania nastolatków, sposoby radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, skuteczne metody komunikacji oraz sposoby reagowania na ryzykowne zachowania młodzieży.

4. **Trening zastępowania agresji** dla rodziców, którzy słabo radzą sobie z trudnymi emocjami złości lub są agresywni (szkolenie trzy dniowe). Program dedykowany rodzicom zmagającym się z problemami dotyczącymi złości, cierpliwości oraz agresywnych reakcji, mający na celu rozwój umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami.
5. **Warsztaty Umiejętności Wychowawczych** – cykl spotkań dla wszystkich rodzin chcących podnieść swoje kompetencje rodzicielskie. Celem warsztatów było podniesienie kompetencji rodzicielskich w zakresie:
 - **Rola rodzica w wychowaniu dziecka** – budowanie prawidłowej relacji rodzic-dziecko sprzyjającej harmonijnemu rozwojowi
 - **Emocje dziecka** – jak odczytywać potrzeby dziecka i na nie reagować
 - **Granice** – jak skutecznie je wyznaczać oraz reagować na ich łamanie
 - **Trudne tematy** – jak rozmawiać z dzieckiem o seksie, używkach, mediach, tatuażach oraz zagrożeniach związanych z dietami i suplementami
 - **Budowanie bezpiecznej więzi** – jak wspierać dziecko, aby w przyszłości stało się dojrzałym i odpowiedzialnym dorosłym
 - **Rodzeństwo bez rywalizacji** – jak indywidualnie dbać o potrzeby każdego dziecka w rodzinie wielodzietnej

Lp.	Warsztaty	Liczba uczestników	Termin realizacji
1.	„Bezpieczny Dom”	10	marzec 2024 r.
2.	„Bezpieczeństwo, więzi, relacje i rozwój”	12	kwiecień 2024 r.
3.	Mediacje z nastolatkiem – droga do dojrzałości i odpowiedzialności	15	maj 2024 r.
4.	Trening Zastępowania Agresji	12	lipiec 2024 r.
5.	Warsztaty Umiejętności Wychowawczych	32	październik-listopad 2024 r.

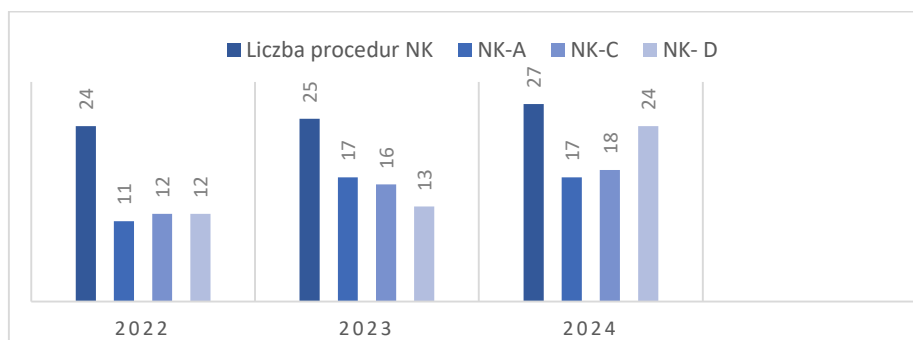
Monitoring sytuacji rodziny znajdujących się w sytuacjach kryzysowych prowadzono także za pośrednictwem Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Dąbrowka.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, sądu oraz organizacji pozarządowych. Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy. Współpraca w ramach Zespołu daje możliwość wdrażania interdyscyplinarnych równoległych działań naprawczych w rodzinie.

W 2024 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 17 nowo uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”, w porównaniu do poprzedniego wskaźnik utrzymał się na takim samym poziomie. W 2024 r. łącznie odbyło się 152 posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych, natomiast Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Dąbrowka spotkał się 13 razy (stacjonarnie i hybrydowo). Skład grupy diagnostyczno-pomocowej jest zmienny i dopasowany do aktualnych potrzeb rodziny.

Szczegółowy wykaz prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” oraz charakterystykę rodzin uwikłanych w przemoc zawierają poniższe: wykres i tabela.

Wykres Liczba prowadzonych NK, oraz wypełnionych odpowiednich części NK w latach 2022-2024.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Dąbrówka z realizacji procedury „Niebieskie Karty” za lata 2022-2024.

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie i stosujących przemoc w rodzinie w latach 2022-2024

	Rok 2022			Rok 2023			Rok 2024			Ogółem
	K	M	Dz.	K	M	Dz.	K	M	Dz.	
Osoby doznające przemocy	10	2	5	22	3	21	11	1	23	98
Osoby stosujące przemoc	2	10	0	4	23	0	8	16	0	63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Dąbrówka z realizacji procedury „Niebieskie Karty” za lata 2022-2024

Należy zaznaczyć, że w 2024 roku w 17 wszczętych procedurach „Niebieskie Karty”, zawartych w powyższej tabeli **23** małoletnich z terenu gminy Dąbrówka wskazanych było jako osoby, wobec których istniało podejrzenie, że są bezpośrednio dotknięte przemocą domową.

W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m.in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego. Mieszkańcy gminy mogą liczyć na wsparcie specjalistyczne w ramach Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego, gdzie konsultacji i poradnictwa udziela psycholog –terapeuta systemowy, konsultant ds. uzależnień oraz specjalista z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Z danych Punktu wynika, iż w 2024 roku przeprowadzono **479** konsultacji specjalistycznych.

Wszystkie działania są skoncentrowane na pomocy rodzinie biologicznej, a istotą podejmowanych działań jest wspieranie, a nie zastępowanie rodziny biologicznej. Efektywna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece i wychowywaniu dzieci oraz ich skuteczna ochrona jest możliwa poprzez współpracę specjalistów, instytucji, organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny oraz realizację interdyscyplinarnych działań zmierzających do rozwoju systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

III. POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY

Analizując powyższe oraz uwzględniając potrzeby i problemy mieszkańców Gminy Dąbrówka konieczne jest utrzymanie istniejącej infrastruktury i zabezpieczenie niezbędnych środków na realizację nałożonych ustawowo zadań w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz dalszy rozwój działań ukierunkowanych na ochronę i poprawę warunków życia rodzin w szczególności zagrożonych problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Przy planowaniu działań na kolejny rok w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

- ✓ zabezpieczenie środków finansowych na zatrudnienie asystenta rodziny w celu zapewnienia odpowiedniej pomocy i wsparcia rodzinom mającym trudności w wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych,
- ✓ zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy specjalistycznej w tym m.in. finansowanie Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego
- ✓ zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej,
- ✓ rozwój mieszkalnictwa treningowego i wspomaganego na terenie gminy,
- ✓ rozwój jakości pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, celem poprawy ich kompetencji wychowawczych co w efekcie ograniczyć ma liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej poprzez doskonalenie kompetencji pracowników socjalnych i asystenta rodziny,
- ✓ podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających niekorzystnym zjawiskom społecznym,
- ✓ tworzenie dla dzieci sprzyjających warunków do rozwijania zainteresowań, w tym prowadzenia zajęć pozalekcyjnych,
- ✓ prowadzenie poradnictwa lub grup wsparcia dla rodzin w kryzysie,
- ✓ poszukiwanie możliwości pozyskanie środków finansowych na utworzenie placówki wsparcia dziennego, lub innej formy wsparcia w podobnym zakresie dla dzieci wymagających dodatkowego wsparcia,
- ✓ promocja rodziny i pozyskanie rodziny wspierającej,
- ✓ prowadzenie działań promujących rodzicielstwo zastępcze.